

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. — Pentru America 4 Dolari. — Ziarul apare Marți și Vineri.

Prețul inserțiunilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Drepturi și drepturi

(=) Actualul guvern francez, sub conducerea dlui Herriot, în scopul d'întări pacea între Franța și Vatican și a stători raporturi de drept între stat și biserică, a declarat că începutul îl va face prin desființarea ambasadei franceze pe lângă Vatican.

Cardinalii din Franța, — evident, la ordinul superiorului lor dela Roma, — au dat, la această declarație, altă declarație, către primministru Herriot, într-o scrisoare, unde se spune că măsurile guvernului constituie gravă amenințare a păcii interne în Franța, și unde cardinalii cer păstrarea ambasadei pe lângă Vatican, prin care politica externă a Franței ar dobândi un prețios sucurs.

Di Herriot însă răspunde și scrisoarei cardinalilor, zicând că nu admite asemenea vederi, și în special «nu admite ca interesele externe și interne ale poporului francez să fie apărute în numele unei alte autorități, decât acele ale suveranității naționale», și ajunge la concluzia, că «cel mai bun mijloc d'a evita conflictele, constă în separarea drepturilor imprescriptibile ale conștiinței de drepturile inalienabile ale statului».

Punctul, accentuat cu stăruință din partea bisericii noastre ortodoxe prin toți reprezentanții săi, — că adevărată experiență de sute de ani, în diferite state, a precizat d'ajuns care trebuie să fie sfera activității statului, și care a bisericii, — se scoate la iveală acum din nou și din parte franceză: «sunt de oportune», zice di Herriot, drepturi imprescriptibile ale conștiinței, iar de altă parte drepturi inalienabile ale statului.

Se învederează astfel, ceea ce ne interesează pe noi, că, pentru legiferarea unui cult, statul este îndatorat să țină seamă numai de constituția sa și să stabilească prin parlament legea cultelor, fără convenții de concordat sau alte asemenea contracte.

Se știe prea bine ce pretinde astăzi Roma papală dela statul român: să-i acorde autonomie de conducere, să i se aducă sprijin material și moral dela stat, întocmai cum s'ar face bisericii ortodoxe. Cu alte cuvinte se cere — și încă prin contract — tratament egal cu biserica aceea, care este una cu însăși ființa neamului românesc; — în vreme ce biserica apuseană, recunoaște însăși, că e departe d'a se putea identifica cu ființa acestei națiuni: căci și una, și alta își are interesele sale proprii.

Națiunile, fără deosebire, cu cât mai mult s'au democratizat, cu atât mai ales s'au desfăcut din cătușile papale.

Națiunea de astăzi nu poate acorda autonomie de conducere decât prin parlament și nu prin contract, — și numai acelei biserici, din partea căreia nu i se primejduiește suveranitatea, nu i se stăjenește cultura națională, și nu i se amenință ordinea publică în deosebi prin îngrămădirea de bunuri materiale într-o singură mână, în dauna altor confesiuni și a statului.

Eată că șeful guvernului francez nu admite ca altă autoritate, decât suveranitatea națională, să se ocupe de interesele Franței, — care țară e romano-catolică.

România, țară prin excelență ortodoxă, trebuie cu atât mai vărtos să respingă netaștut încercările de încheiere a contractului numit concordat și născut în vremea de întunecare medievală, ear pe urmă — după triste «experiențe» — lăpădat de toate statele mari ale Europei, dar considerat totuși de ieuziți ca «bun de exportat pentru orient».

Respingerea nu poate să însemneze decât că, nici pentru orient concordatul nu face.

Din Bucovina. Se comunică din Cernăuți:

Marți în 30 Septembrie s'a ținut la ora 11 în palatul reședinței o ședință, la care au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron, PP. SS. LL. Episcopul Romanului Lucian Triteanu, Episcopul Ipolit Vorobchievici al Rădăuților, di ministru al cultelor Al. Lapedatu, di ministru al Bucovinei și ad interim la interne Dr. I. Nistor, toți dnii consilieri consistoriali, di director general al cultelor Dr. V. Șesan. La ordinea zilei a fost chestiunea unificării bisericești în legătură cu proiectul de lege ce urmează a fi adus în proxima sesiune parlamentară. S'au discutat și luat hotărâri importante într-o perfectă unitate de vederi.

Sfințirea Mausoleului dela Mărășești.

Conform programului, s'a ținut Duminică dimineața ceremonia sfințirii Mausoleului ridicat eroilor din războiul 1916—1918, din inițiativa Societății ortodoxe a femeilor române, după îndemnul și cu concursul dnei Alexandrina Cantacuzino.

La ora 9 jumătate a început serviciul religios, oficiat de mai mulți arhieriei și preoți de prin orașele de prin jurul comunei Mărășești.

După serviciul religios s'a celebrat sfințirea Mausoleului, în care se află îngropat corpul generalului Origorescu, înconjurat de un mare număr de ofițeri și soldați. Între cari mare parte necunoscuți, dintre cei îngropați până acum în mod provizoriu pe câmpia Mărășeștilor și în alte localități.

La sfârșitul ceremoniei religioase s'au rostit mai multe cuvântări, din care relevăm pe a dnei Alexandrina Cantacuzino.

Din evenimentele dela Cheile-Cibului

Zile de tărie sufletească a credincioșilor. — Sfințirea noilor clopote. — Conferință preotească. — Ispită nouă. — P. S. Sa Episcopul unit, Alexandru Nicolescu dela Lugoj, întră cu poporul în mână, în biserica ortodoxă, înconjurat de opt jandarmi.

În cuibul acesta dela Cheile Cibului, așezat între minunate stânci, se precipitează evenimentele tot mai însemnate.

Pentru Duminică zilei de 1/14 Sept. a. c. fusese convocată preotul mea cercului VIII, în conferință preotească.

Tot pe acest timp s'a fost fixat și sfințirea noilor clopote ale credincioșilor bisericii.

După Utrenie se săvârșeste sfânta Liturghie celebrată de P. On. Domn Tr. Scorbeț asesor consistorial, protopopul Goron, parohul V. Pășcău și toți preoții cercului VIII.

Îndată după sf. Liturghie se celebrează sfințirea spei a clopotelor nouă și a unei icoane pictate în stil ortodox de elevul Sabin Olăa, din localitate.

E semnificativă atât inscripția de pe clopote, cât și de pe icoana Maicii Domnului. Pe clopote e gravat cu litere adânci: *La trecerea dela unire la ortodoxie, 1 Ianie 1924*; iar pe icoană: *«Cu ocaziunea trecerii cătunului Tei la ortodoxie, donez această icoană a Maicii Domnului, la sfânta biserică totă gr-catolică și azi trecută și ea la ortodoxism și cu data sfințirii noilor clopote ale ei în ziua de 14 Septembrie 1924. Donată și făcută de Sabin Olăa, elev de cl. IV liceala, Liceul Mihai Viteazul, Alba-Iulia».*

Se săvârșeste sf. Maslu, și se ridică paraștas pentru oțina sufletului fostului preot Nicolae și a fiilor morți în război pentru întregirea neamului, din această comună.

Ține a.oi păr, asesor Scorbeț, o presfrumoașă și înflăcărată predă, punând ca motto: *«Ziceți celor chemați să vie, că totul este gata».* A ținut poporului o predică de peste o oră și jumătate, în care timp, când se esaltă sufletul omenesc, când eră carăși înduioșat până la lacrimi de fericire.

Păr. protopop Goron, într-o altă vorbire înălțată, spune că li a adus *cărțile rituale* bisericești după ritul nostru.

Predă vre-o sută de volume alte cărți folosite, punând bază unei *biblioteci parohiale* în această parohie.

Abia către ora 2 terminăm și plecăm să luăm masa la un creștin bun, Petru Cristea.

Dar poporul nostru și acolo ne încunjura cu nespășă bucurie, că a ajuns fericita zi ca să poată fi de «această lege», ca frații săi din jur. S'au ținut cuvântări la masă, și în repețite rânduri ne-am ridicat să plecăm, dar dragostea și simpatia lor tot deatâteaori ne-a oprit în mijlocul lor. «Mai rămâneți între noi și mai spuneți-ne, că vorbele Dv. aduc pace și mângâiere».

Abia târziu am plecat de acolo, mângâindu-i cu făgăduința că vom mai veni să i cercetăm.

Preoțimea cercului s'a întors la biserică pentru a-și continua conferința, ear noi am plecat spre casă, lăsând în urma noastră un popor mulțumit, liniștit și deplin fericit după cele petrecute în mod atât de potrivit cu simțimentele și felul d'a fi al poporului nostru.

Dar, această pace divină, a fost adânc zguduită de un incident nu numai imprudent, ci d'a dreptul rușinos și degradator săvârșit din partea șefului bisericii unite dela Lugoj.

În această comună, în care de luni de zile au trecut cu toții din bună voia lor la ortodocsie, cu biserica lor cu tot, și pe lângă cari creștini zadarnic tot colindă și dau târcoale de luni de zile preoții uniți pentru a-i putea silii să se întoarcă la «sânta unire» — în zilele acestea a fost înșuși prelatul unit al Lugojului să-i reconvertească.

Venirea unui arhieru în mijlocul poporului se face în mod impuntor, binecuvântând poporul într-o parte și în alta, cu iubire, bucurie și multă demnitate.

Ci, venirea P. S. Sale episcopului Niculescu nu a fost așa.

P. S. Sa a venit la Cheile Cibului încunjurat nu de iubirea poporului, ci de opt jandarmi.

Bravul popor dela Cheile Cibului nu i-a împodobit drumul, și biserica nu i-a deschis o, ci a încuiat-o bine, când a sflat că vine fostul «părinte sufletească».

Poporul nu l-a lăsat să intre în biserică nici atunci, când P. S. Sa a promis poporului unasută mil de Lei pentru biserica lor, numai să revină la «unire».

Simțind răceala pronunțată a poporului, a făcut semn celor opt jandarmi să îndepărteze pe protopopul nostru V. Goron din fața bisericii, și cerând un topor, la ce protopopul unit Stupineanu din Geoagiu scoate un topor de sub reverenda, și episcopul unit Alexandru Niculescu se apasă să strice așa bisericii noastre cu toporul.

Zicându-i protopopul nostru Goron, că poporul nu voește să l primească nici în biserică pe P. S. Sa, episcopul unit Alexandru Niculescu li zice, că «n'a venit pentru popor», a venit pentru biserică, care e proprietatea lui și nu a poporului.

În urma acestei expresiuni se naște o foarte penibilă discuție între popor și Prea Sfințitul, care ajunse acum în gura poporului un simplu «tu»:

— «N'ai făcut tu biserica aceasta, ci noi am lucrat, câte 30 zile, eu am dat cutare loc, nu tu dela Lugoj; locul pe care e zidită biserica, l-a dat tatăl meu, clopotele le-am cumpărat noi, cu banii noștri, reparațiile din urmă toate noi le-am făcut; ear voi dela Lugoj nu ne-ați dat nimic, numai ne-ați încercat; protopopul vostru Stupineanu n'a luat și banii cari l-am avut noi, 4800 Lei, etc etc».

Ajunsesse Preașfințitul Lugojului — cu cei opt preoți ce l-a recrutat din dieceză să facă vizitațiune «canonică», — în situația cea mai înjositoare înaintea poporului.

Atrăgându-i atențiunea protopopul Goron, asupra regretabilei sale fapte, Preașfințitul se repede cu furie animalică asupra protopopului Goron, sberlând în același timp, că protopopul Goron li bate, — care sta înmărmurit văzând că de ieșit din fire se poartă un ieratic, care cu toporul în mână intră în biserică deschisă cu săcurile.

Se face un scurt serviciu în prezența a lor doi credincioși ortodocși. Foștii uniți au stat în mod demostativ toți afară.

În ziua următoare iar se duce Preașfințitul cu jandarmii la biserică și eară în fața celor doi ortodocși predică cu glas tare, că să audă predica rostită în biserică — foștii uniți, cari erau pe afară, în jurul bisericii.

În predică oratorii n'au avut alt obiect decât cele mai deșămate expresiuni despre ortodoxismul nostru, și marele nostru arhieru de veșnică pomenire Andrei Șaguna.

Văzând că poporul nu pune preț pe îndemnul auzit, se fac nevăzuți și o șterg din sat în hui duiele îndreptățite ale poporului mahnit.

Așa a plecat P. Sa, venit între noi cu opt jandarmi, cari să-l apere cu arma de foștii săi credincioși.

Preașfințitul unit dela Lugoj fusese și la Poiană, unde foștii credincioși, unificându-se cu frații lor ortodocși și-au demolat înșiși micuța lor biserică, după ce duseseră cu toată evlavia și dragostea rechișitele bisericesti, puțințele câte fuseseră, în biserică, în mână ort. de alături: un clopot, 2 cărți, 1 cruce, un feșnic, și atât. Preașfințitul unit ajuns aci pe locul unde fusese biserică unită, n'a făcut altceva decât a început să blesteme și se afurtească poporul. Puștini credincioși, cari veniseră din curiozitate să vadă cele ne mai văzute până acum, se cruceau și nu luau în seamă semnele stăruitoare ale episcopului, de

Ingenunchere a poporului, în timpul afurisaniei, ci demonstrativ au strigat: «Acesta nu-l de noi», nu-i românesc, că ține cu papistași».

Estă «vizitațiune canonică» unite, făcute în tractul Geoagiului!

În loc de-a propovădui iubire și a aduce binecuvântare, cum e data arhierilor, — lată că vine încruntat, cu toporul în mână, încunjurat de jandarmi, strigând și blăstămând.

Care e rostul luptei?

Românii ortodocși au în tractul acesta 41 parohii și filii cu 30 preoți și vre-o 25,000 credincioși, pe când uniți în același protopopiat au 40 parohii și filii cu un protopop și un singur preot în tot tractul unit, la vre-o 3—400 uniți.

Dar, despre uniți și foarte apropiatul lor sfârșit vom vorbi altă dată; acum amintesc că după îndepărtarea Preașfinției Sale episcopului unit Niculescu dela Lugoj, — care s'a dus nepoftit la Cheile Cibului, — eară s'a sălășuiat pacea și liniștea asupra bunilor și dreptilor credincioși de acolo, pace pe care o tulburase pe un moment nesocotința unui șef bisericesc.

Pr. V. Pășcu

Mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului „Asociațiunii“

În timp ce încep să cadă frunzele, toamna, a încercat — și i-a reușit — «Asociațiunii» să ridice inimile sibiienilor pentru câteva clipe.

A fost vorba de o mică mutare a bustului lui G. Barițiu și oricât de mică a fost schimbarea, însemnătatea ei a fost mare. Bustul înfățișătorului ziaristicii românești din Ardeal trebuia să fie scos la lumina zilei, într'unul din parcurile orașului Sibiu, după ce trăise surghiunul, după grătele, în grădina școlii de fete a «Asociațiunii».

L-au așezat cu fața spre Muzeul «Asociațiunii», ca să poată arăta cu dreapta i elocvență încâtăru crede el că poate fi mântuirea: spre adevărata cultură, cu dreapta aceea care a scris atâtea și atâtea pagini de judecăți drepte; neascultate de foștii guvernânți.

În biserică unită s'a ținut un parastas în amintirea lui Barițiu, iar dă Ana Togan a împodobi mormântul cu flori.

În Duminica aceasta de 5 Octombrie n. s'a adunat public numeros împrejurul bustului lui Barițiu.

Erau cercetași, cari făneau ordinea, elevii și elevele tuturor școlilor românești cu corpul profesoral în frunte, corul Reuniunii române de muzică «G. Dima», Reuniunea meseriașilor români, Sfatul negustoresc, Asoc. comercianților români, Societatea națională a meseriașilor, industriașilor și comercianților patroni români din Sibiu și jur, prefectura cu dl. prefect Boiu și dl. subprefect Schöpp, prefectura poliției cu dl. Ștefănescu și siguranța cu dl. Gherghel, primăria cu dl. primar Dr. Goritz, biserica ortodoxă în frunte cu I. P. C. Să Dr. E. R. Roșca, biserica unită în frunte cu dl. protopop N. Togan, comitele Walbaum, dl. procuror general Iliescu, comitetul central al «Asociațiunii» cu președintele lui, dl. V. Goldiș.

Festivitatea s'a început cu un imn de Beethoven, cântat de Reuniunea română de muzică «G. Dima», sub conducerea desteră a diui dr. G. Dima. Astfel a fost pregătită atmosfera pentru cele trei discursuri, cari au urmat.

Mai întâi a vorbit dl. Dr. G. Preda, directorul Școlii unit din Sibiu, directorul despărșământului Sibiu al «Asociațiunii». Dsa a explicat publicului cum s'a născut ideea, încă de acum 2 ani în mijlocul meseriașilor, comercianților și a celorlalți intelectuali români sibiieni de a se scoate bustul lui G. Barițiu. A adus cuvinte de laudă celor care au contribuit cu denarul la lista de subscripție pentru spelele transportării. (În vremurile grele pe cari le trăim în ziua de azi, chiar numai transportul și temelia cea nouă a monumentului au costat cca. 50,000 de lei. «Asoc. comercianților români» și «Soc. meseriașilor patroni români» au meritul principal la contribuiri, pe lângă «Albina», «Banca Națională» și «Asociațiunea»).

După dl. Preda a ținut un imnos și academic discurs președ. «Asociațiunii», dl. Vas. Goldiș. Discursul în întregime, ne rezervăm plăcerea a-l tipări în numărul nostru viitor. Publicul a ascultat cu atențiune încordată frumosul discurs și a aplaudat pe orator.

Președ. «Asoc.» a terminat vorbirea predând monumentul primăriei orașului. Dl. primar al orașului, Dr. Goritz, a primit monumentul

în numele orașului, exprimându și bucuria că poate lua sub scutul său acest bust al bine-meritatului bărbat, care a muncit o viață întreagă pentru cultura poporului său. Asigură Asociațiunea și asistența că are să îngrijească cu scrupulitate acest monument în parcul orașului.

Serbarea s'a încheiat cu un marș cântat tot de «Reuniunea de cântări».

Asfel are Asociațiunea de aici înainte, ca mentor, pe fostul el secretar gen. și fostul ei președinte, în fața muzeului — ear publicul sibiian pe un sfetnic care — și de după mormânt — îl îndeamnă: Deschide porțile palatului cultural și te luminează!...

Înfrățirea prin biserică

Dl. prof. univ. I. Lupaș a făcut, cum am anunțat, la conferința internațională pentru înfrățirea popoarelor creștine prin biserică, ținută de curând în Sinaia, în numele delegației române, o propunere în interesul minorităților ortodoxe-române din străinătate. Propunerea este următoarea:

În strânsă legătură cu chestiunea minorităților ortodoxe din statele balcanice, — chestiune discutată în ședința de ieri, — vă rog să mi permiteți, ca în sensul decisiunilor luate în conferința dela Novisad la 5 Iulie 1923, să vă atrag atențiunea binevoitoare asupra minorităților ortodoxe române din Iugoslavia, Bulgaria, Grecia și Albania.

Este pentru noi o datorie elementară să nu dăm uitării pe frații noștri de un sânge și de o credință. Deaceia, am fost obligați a ridica cuvântul și în această conferință formulând cererea atât de firească și justă, ca frații noștri români din Iugoslavia, — atât cei din părțile sudice ale Bănătuții, cât și cei din valea Timocului și din Macedonia, — precum și cei din Bulgaria, din Grecia și Albania, să fie împărșiți în toate chestiunile lor religioase, culturale și economice de același tratament, de care se bucură sârbii, bulgarii, grecii și albanezii în cuprinsul patriei noastre române.

Rugăm deci pe onorații noștri colegi, membri ai delegației iugoslave, bulgare, grecești și albaneze, să nu întârzie a și afirma prin fapte puternică lor influență asupra factorilor politici și bisericesti-culturali din țările respective, ca această problemă delicată să poată primi pretutindeni o deslegare echitabilă, în spiritul dragostei creștine și pe temeiul principiului de reciprocitate.

Apoi în sensul punctului 3 din rezoluțiunile dela Novisad, care prevede ca consiliile naționale ale Alianței noastre «să cuprindă reprezentanți ai tuturor minorităților principale din țară», — dispoziție pe care consiliul național român o îndeplinește, fiind compus din 9 reprezentanți ai covârșitoare majorități ortodoxe și din 6 reprezentanți ai diferitelor minorități, — propun ca în consiliul național iugoslav, bulgar, elen, și albanez, să fie cooptați și reprezentanți ai minorităților ortodoxe române din Iugoslavia, Bulgaria și Grecia.

Prin învinițarea și înfăptuirea acestei propuneri se va da dovadă clară, că rezoluțiunile foarte importante dela Novisad n'au fost luate numai cu gândul ca ele să rămână literă moartă, ci cu intenția serioasă de a le traduce cât mai curând în fapte, potrivit spiritului creștinesc din care au emanat și cuvântului scripturii care ne spune că «litera omoară, ear duhul dă viață».

Aviz

al fondului de pensii preoțesc

Se aduce la cunoștință generală, că taxa anuală restantă până la 31 Decembrie 1923, precum și taxa anuală în curs — ambele pentru fondul de pensii — se vor reține din congrua pe trimestrul Octombrie 1924 a preoților a căror parohie nu a achitat cassel arhidiecezane în Sibiu numitele taxe până la 31 Octombrie 1924.

Tablourile despre aceste taxe se află la protopresbiteratul concernent, unde se pot afla sumele de plăti.

Consistorul arhidiecezan.

Din Basarabia

— Solemnitatea dela Bălți —

Duminică în 28 Sept. a. c. s'a făcut la Bălți solemnitatea punerii pietrii fundamentale a catedralei.

La această sărbătorire, în afară de reprezentanții guvernului, au luat parte și A. S. R. Principele Carol și Sanctitatea Sa Damianos, patriarhul Ierusalimului.

Vorbind de însemnătatea clădirii noiei episcopii în vechea Moldovă a lui Ștefan cel Mare, I. P. S. Sa mitropolitul primat *Miron* a amintit de bătrâneștile versuri: «Hotine, Hotine, păzește-te bine, și arată că țaria unui neam stă în credință și în unire».

A. S. R. Principele Carol în înmormoase cuvinte a stăruit asupra forței morale cu care este înzestrat poporul român din vremurile străvechi. Venim aci — a spus Moștenitorul Tronului — nu să ridicăm o sabie, ci ca să înălțăm un alt tar prin care să se întărească în credință și virtute naționa noastră.

Di *Al. Lapedatu*, ministrul cultelor, și artelor, a arătat însemnătatea solemnității de azi.

În urmă P. S. Sa Episcopul *Paul Visarion* a dat citire actului de fundament al noiei catedrale.

După terminarea solemnității înălții oaspeți au plecat pe locul unde se va ridica clădirea episcopiei, care a fost sfințit. Apoi a urmat defilarea trupelor în fața A. S. R. Principei Carol, înălților prelați și reprezentanților guvernului.

La banchet, în sala clubului «Unirea», Sanctitatea Sa Damianos, patriarhul Ierusalimului, a închinat pentru sănătatea și prosperitatea dinastiei române.

A răspuns A. S. R. Principele Carol făcând apel la toți cetățenii Basarabiei cari fără deosebire de religie și naționalitate, trebuie să se simtă în acest ținut ca la ei acasă. A. S. R. închină pentru prosperitatea provinciei dintre Prut și Nistru, veșnic românească.

Vorbi

ținută la solemnitatea sfințirii pietrii fundamentale a spitalului din Brașov, la 14 Septembrie 1924.

Domnule Ministru, luibți ascultători, — Credincioși obiceiului strămoșesc, am înălțat rugăciuni, implorând binecuvântarea cerească asupra actului solemn al punerii pietrii fundamentale unei instituții de cea mai mare importanță în viața unui stat și pentru umanitate, instituție, a cărei necesitate s'a simțit mult și de multă vreme în acest centru vechi de cultură.

Trei sânt cele mai însemnate instituții, dela a căror activitate conștientă depinde progresul omnitrii spre fericire: *biserica, școala și instituțiile sanitare*. Biserica, lucrând pentru întărirea în credință și moralizare; școala pentru progresul cultural, iar instituțiile sanitare pentru alinarea și tămăduirea suferințelor trupesti.

Dacă este constatarea generală a unei crize morale prin care trecem — generația cumplitului război, — nu mai puțin este simțită calamitatea diferitelor boale, tinzând la degenerarea fizicului.

Suferind și suflește, și trupestă, tămăduirea n'o poate da singur acelaș medic.

Eată pentruce văd înfrățindu-se în activitatea lor aceste mari instituții, îmbind celor suferinzi: *biserica și școala* tămăduire suflească, iar instituțiile sanitare — spitalele — tămăduirea trupestă.

Când sufletul și trupul sânt întregi, avem pe omul adevărat, folositor societății sale.

Să grăbim la refacerea morală, la însănătoșirea sufletelor, ca și la însănătoșirea și întărirea corpurilor, — condiții, dela care depinde vitalitatea unui neam; — căci dacă refacerea morală este hotărât trebuincioasă pentru consolidarea țării noastre, dobândită cu jertfe mari și scumpe, ne trebuie și brațe viguroase, generațiuni sănătoase, care să dea deplină garanție unui viitor demn de neamul nostru.

Interesul sfânt al patriei și neamului ne chiamă la aceste 2 mari datorințe: *Regenerarea morală, suflească și regenerarea trupestă* — prin stăvirea flageliului boalelor, care consumă și degenează.

Dumnezeu bunul să coboare binecuvântarea și darul Său preasfânt asupra acestui act menit să contribuie la asigurarea viitorului dorit.

Pr. Dr. P. Deba.

INFORMAȚIUNI

Ședințe. În vederea rezolvării lucrărilor pregătitoare pentru *Congresul național bisericesc*, care se va întruni în 14 Octombrie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a convocat în centrul mitropoliei următoarele corporațiuni bisericești la ședințe:

1. În 7 Octombrie n. se va ține ședința Reprezentanței Fundațiunii *Gozsda*.

2. În 8 Octombrie n. ședința Reprezentanței Fundațiunii *Agora-Gall*.

3. În 9 și 10 Octombrie n. Delegațiunea congresuală pentru *unificarea organizațiunii bisericești*.

4. Din 11—13 Octombrie n. vor avea loc ședințele *Consistoriului mitropolitan*, atât plene, cât și senatle.

Instalarea în protopopiatul Oltului. Duminică în 22 Septembrie c. s'a făcut instalarea protopopului *Vasile Stoican* în Șercaia. Comisarul consistorial *Tr. Scorobet* a îndeplinit acest act, care a fost o puternică manifestare românească. Protopopul *V. Stoican* a rostit în biserică o cuvântare lăsând profunde impresii. S'a dat un banchet, la care au participat 140 persoane distinse din viața oficială a județului și a societății. Prasnucul a avut darul de a arăta înfrățirea Oltienilor cu a fraților de peste munte. În numele guvernului o luat parte dl. *Dr. Crisan*, subprefectul județului, care a toastat cu tâte profund. A fost reprezentată și biserica luterană, al căru preot și a exprimat bucuria, că Șercaia și jurul câștigă un element valoros de cultură și de îndrumare religioasă. A făcut impresie dureroasă absența preotului gr. catolic.

Faptă pilduitoare. Domnul *Ion Oprea*, director executiv al băncii «*Timișana*» din Timișoara, împreună cu frații săi *Alexandru* și *Oheorghe* și fiul său *Titus* au înființat o fundațiune de 20,000 lei pe seama parohiei *Bandul de Câmpie*. «În neajmura dragoste — zice actul fundațional — față de preatimpuriu și în împrejurări atât de grele răposiții noștri părinți *Zaharie Oprea* fost paroh ortodox român în *Bandul de Câmpie* și soția sa *Teodora* născută *Hodoș*, facem după puterile noastre pe seama bisericii noastre ortodoxe române din *Bandul de câmpie* un fond inalienabil de 20,000 lei în acți de ale institutului de credit «*Timișana*». Fundațiunea va purta numele «*Zaharie și Teodora Oprea*». Din venitul fundațiunii 50%, se vor folosi anual ca ajutor pentru trebuințele bisericești, 20%, renunțarea protopopului tractual, 15%, parohului local, 5%, diaconului 2%, crâncinului, 8% se vor folosi pentru cheltuieli cu îngrijirea mormântului și a monumentului dela mormânt. An de an la ziua *Adormirii Maicii Domnului* parohul local e obligat a face pomas pentru membri repositați ai familiei *Oprea*.

Solemnitatea desvelirii bustului lui Al. Vlahuță. Liga pentru drepturile și datoriile femeii a luat frumoasa inițiativă de a ridica la *Bărlad* un bust poetului *Al. Vlahuță*. Desvelirea bustului s'a făcut acum cu solemnitatea cuvenită. După ce s'a terminat serviciul divin, oficiat de P. S. Sa Episcopul *Iacob al Hușilor*, P. S. Sa a vorbit despre satul *Pleșesti*, locul de naștere a poetului. Din casa în care s'a născut poetul a rămas numai o movilă, și lângă aceasta mai este grădina. Au vorbit apoi dna *Meisner* din partea societății feministe, dl profesor *Paul Constantinescu*, poetul *Minulescu* în numele ministerului artelor, dl avocat *Sterian Dumbravă* și dl col. *Voinescu*, veteran dela 1877, fost elev al lui *Vlahuță*. La solemnitate au luat parte un bătrân călugăr și o bătrână călugăriță, fratele și sora poetului *Vlahuță*.

Despăgubiri de război pentru ținuturile unite. Comisiunea pentru despăgubirile de război s'a întrunit în 1 l. c. la ministerul de finanțe sub președinția dlui *Vintilă I. Brătianu*, ministru de finanțe. Comisiunea a hotărât repartizarea fondului de 50 milioane, destinat pentru ajutorarea dăunaților de război din ținuturile unite. Pentru *Ardeal* se vor da 20 milioane lei, pentru *Bucovina* 25 milioane lei, pentru *Basarabia* 5 milioane lei. Lucrările pentru repartizarea sumelor pe comune se vor face de către direcțiunea generală a despăgubirilor de război, care, după ce se va stabili cuantumul ce urmează a fi atribuit fiecărei comune, va începe distribuția fondurilor.

Unificarea diplomelor școlare. Ministerul instrucțiunii, față de repetatele falsificări, con-

statate cu liberarea diplomelor, a luat hotărâre să editeze un singur model de diplome pentru toate școalele din țară. De aci înainte se va aplica pe formularele de diplomă: fotografia și înălțura elevului în fața părinților, care vor fi cercetați apoi de directorul școlii respective. Vor mai încăli diplomele președintelui comisiunii examinatoare, inspectorul șf al regiunii școlare și directorul școlii. În acest chip se vor exclude pe viitor fraudele. Ministerul instrucțiunii a trimis tuturor școalelor din țară și legațiilor din străinătate câte un formular din acest nou tip de diplomă, care să le servească de control.

«Uniți» din București. Primim: În ziarul *Rampa*, redactat de evreul *Faust Mohr*, se publică un anunț, că la biserica «unită» din capitală cântă un cor de 50 persoane, condus de *Octavian Popa*. — Dar «uniți» din București sânt numai câțiva gianghi și acei ce strigă «tave bune!» — adică drotari de prin părțile Clujului și servitorimea din *Tohanul* vechi. — Un *Măiorescu* n'a știut că-i «uniti» ba *Bunea*, fratele fostului canonic din *Blaj*, fost mare comerciant la *Galati*, a figurat chiar ca episcop la o biserică ortodoxă, și mai toți intelectualii stabiliți în regat n'au mai ținut la papa dela *Roma*. Ministerul domeniilor *Cipăianu* a votat, ca oricare ortodox, la alegerea de episcop din rândul trecut. Și mai întreb: Dacă «uniți» din București se țin tari, pentruce nu a servit la înmormântarea lui *Măiorescu* popa «unit» d'n *Armenii*, care era în București atunci? și au servit preoții ortodocși dela biserica *Albă*? *Un abonat.*

Societatea română de înmormântare din Sibiu a p'ătit în lunile August—Septembrie 1924 ajutoarele de înmormântare după următorii membri decedați: *Paraschiva Feldiorean* și *Adolf Zaudtner* (înscrisi în secția I) câte 500 lei; *Nicolae Apolzan* (înscris în secțiile I—IV) 4000 lei. Suma ajutoarelor de înmormântare plătite dela 1 Ianuar până la 30 Septembrie a. c. este de 53,351 Lei.

Înscrieri se pot face în fiecare zi la casieria societății (Consistorul arhiepiscopial, etaj, spre catedrală).

Direcțiunea societății.

Publicațiune. În conformitate cu ordinul M. St. M. Nr. 6760 din 25 Septembrie 1926 se aduce la cunoștința tuturor tinerilor recrutați în condițiunile art. 52 și 53 din legea recrutării, de pe raza Cercului de recrutare *Sibiu*, că încorporarea lor se face în ziua de 15 Octombrie 1924 când urmează a fi prezenți la Cercul respectiv.

Aviz. Aduc la cunoștință că la subscripsi se află de vânzare în stare bună unele instrumente muzicale pentru formarea unei fanfare, anume: 2 clarinete, S. B. 1 Helicon, 3 trompete, 2 basuri, o dobă mare și dobă mică. Doritorii să se adreseze subsemnatului. Prețul după învoială. *George Teșosu*, preot ortodox român în Cincșor, p. u. Sâmbăta de jos, gara Voila, jud. Făgăraș.

ȘTIRI LOCALE

Mare concert. Marți, în 7 l. c., ora 8 1/2 seara, se ține în sala *Urania* un mare concert, sub înaltul patronaj al principesei *Olga Sturdza* și în beneficiul orfanilor din război. Vom avea ocazie plăcută să ascultăm arta muzicală a unei căpitane *Tanzi Boță*, absolventă de conservator, a unei *Minerva Brote*, a dlui *Eliad*, director regional a regiunii VI Sibiu, precum și a orhestrei sibiene, conduse de dl N. Oancea. Programa conține: Cuvânt înțroducător, rostit de dna M. Baulescu, și piese alese din renumiți compozitori.

Taxe urcate. Consiliul municipal a hotărât să acorde Societății pe acți a tramvaielor si-biene permisiunea d'a urca prețul biletelor începând cu 1 Oct. a. c., și anume: Bilete singuratic pe linia *Piața Iemnelor*—Școala de infanterie dela 2 lei la 3 lei; pe linia *Piața Iemnelor* până la *Birtul Dumbrăvii* dela 4 lei la 5 lei; celelalte rămân neschimbate. Bilete de abonament lunar pe liniile: 1. *Piața Iemnelor*—*Birtul Dumbrăvii* dela 80 la 100 lei, 2. *Piața Iemnelor* până la *Cimitir* dela 75 la 95 lei, 3. *Piața Iemnelor*—Școala de inf. dela 70 la 90 lei, 4. *Piața Gării*—Școala de inf. dela 60 la 80 lei, 5. *Piața Iemnelor*—*Piața Gării* dela 50 la 70 lei, 6. Bilete pentru școlari dela 20—25 lei. — În acelaș timp s'a autorizat și Uzina electrică s. p. a. să ridice prețul pentru curentul electric, în urma cheltuielilor mărite cu sporirea lefurilor și procurarea de materiale.

Teatru. Sămbătă și Duminică s'au reprezentat piesele: *Paști* și *Răpirea Sabinelor*. Cea dintâi, scrisă de suedezul Strindberg, este o piesă mistică în care autorul cere ca fiecare din cele 3 acte să fie introduse cu părți religioase muzicale din oratoriul lui Haydn. Acțiunea dramatică, lipsind aproape cu totul, este înlocuită cu zugrăvirea de stări sufletești pe stotot mohorâte, — care n'au darul d'a atrage prea numeroși auditori. În roluri grele și cu teme studiate s'au impus atenției publicului îndoești artiștii: Anamaria Water și Curtius, dintre actori Sievers. A doua piesă, *Răpirea Sabinelor*, — a fișele o anunță cu titlul greșit și poci: *Captivarea femeilor sabinilor* (?) — este o cunoscută farsă de Schöthan, cu mult comic de situație și de distracție de-o seară. Pentru farse și comedii de salon trupa actuală germană este prea săracă în puteri artistice, în comparație cu trupele anilor precedenți, când eroii dramelor și tragediilor nu trebuiau să joace și în farse și în comedii. Lumea vine, cu toate acestea, mai ocuroasă la Schöthan, decât la Strindberg.

Nr. 8460

(101) 1—3

Concurs

Devenind vacantă prin renunțare a catedra de religie pentru elevii ori, dela școlile av. luterane din Sibiu și dela școala primară de stat, se publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea acestei catedre.

Concurenții își vor trimite cererile de concurs la consistor. Vor fi preferați cei care au studii teologice și calificația cerută pentru profesorii din învățământul secundar precum și preoți cu practică pedagogică și pastorală. Retribuțiile sânt luate în bugetul Statului.

Sibiu, 2 Octombrie 1924.

Consistorul arhiepiscopalean

Nr. 8226/924 Ep.

(100) 1—1

Prăvălii de închiriat

Consistorul arhiepiscopalean ort. rom. din Sibiu are de închiriat începând cu 1 April 1925 pe termen de trei ani următoarele locații de prăvălie:

1. Trei locații de prăvălie în casa din Piața Unirii Nr. 10, ocupate astăzi de tutungerie, frizerie și ceatormicarie;

2. Două locații de prăvălie în casa din Piața Prințului Carol Nr. 25, ocupate astăzi de băcănie și măcelărie.

Dontorii de a închiria vreuna din aceste locații de prăvălie să-și înainteze ofertele lor închise Consistorului arhiepiscopalean în Sibiu până la 31 Octombrie a. c.

Condițiile de închiriere se pot vedea în fiecare zi în biroul inspectoratului realităților arhiepiscopalean din Str. Mitropoliei Nr. 45, dela ora 10—12 a. m.

Consistorul arhiepiscopalean.

Nr. 456/924

(99) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a Apoldului de sus, protopopiatul Mărcurea, se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt cele cuprinse în coala B, 8 și jumătate jugăre de pământ și 8 stângini lemne de foc.

Reflecții să-și înainteze cererea înstruită în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mărcurea, 10 Septembrie 1924.

Oficiul protopopesc:

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

La **Librăria Arhiepiscopaleană** din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dlui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Nr. 810.

(98) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a Comăna de sus, publicăm concurs cu termen de 15 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul, gradațiile și adausul de scumpete și familiar, statorite de Ministerul cultelor conform calificării și anilor de serviciu.

2. Cele fasonate în coala B.

3. 3 jug. 675 stângini sesie.

Concurenții să-și înainteze cererile, cu toate documentele necesare, oficiului protopopesc Olul, în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Șercaia, 25 Sept. 1924.

Oficiul protopresbiterial ortodox român Olul.

Vasile Stoicanca,
protopop.

La **Librăria Arhiepiscopaleană**,
Sibiu, se găsește de vânzare

Calendarul îndreptat

pentru lunile Octombrie, Noem-
vrie și Decembrie 1924.

Prețul unui exemplar: 2 (doi) Lei (+ 50 b. porto)

Cărți bune de citit:

Au apărut în editura fundației I. V. Sococ:

Prof. Dr. Dubois: Educația prin sine însuși	10—
Mircea Florian: Arta de a suferi	14—
Cebes 500 a. Hr.: Imaginea vieții omenești	3—
Corneliu D. Ionescu: Pentru mic și mare	8—
La Fontaine: Fable, Vol. I și II	12—
S. O. Mardes: Puterea cugetării	8—
Charles Wagner: Viața cumpănată	10—
G. D. Scara: Vasile Conta (studiu filozofic)	10—
N. Iorga: Mihail Kogălniceanu	12—
Marcu Antoniu: Cugetări asupra vieții	4—
Alexandru Pelimon: 1821 (Roman istoric)	8—
G. D. Scara: Ioan Eliade Rădulescu	20—
Emil I. V. Sococ: Dela naștere la moarte	20—
Gr. Teodosiu: Cîntec de păsărele. (Cîntece și jocuri de copii)	10—
Alexandrina Demetrescu: Abecedar pentru învățarea limbii franceze (ilustrat)	6—
Mircea Florian: Rostul și utilitatea filozofiei	19—
N. T. Orășanu: Dicționar politic	4—
Epitet: Purtarea în viață	4—
Mircea Florian: Îndrumare în filozofie	35—
Emil I. V. Sococ: Ca să fil om	10—

Plus porto Lei 5.

De vânzare la **Librăria Arhiepiscopaleană** în Sibiu

S' găsește de vânzare la **Librăria Arhiepiscopaleană** în Sibiu:

Din publicațiile scriitorului **Ion Gorun** următoarele vol. me:

Lume necăjită,

povestiri, 12 lei

Nu te supăra,

povestiri, 15 lei

Faust,

raducere din Goethe, 14 l.

Obraze și Măști,

17 lei

Lucrare primită de Acad. Rom.

Robinson în Țara

Românească,

povestire din zilele noastre, 10 lei

La trimitere prin poștă a se adăuga 5 Lei porto poștal.

Au sosit la Librăria Arhiepiscopaleană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semăntorului, Scriitorii români, Steana, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor Steana copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

În «Biblioteca Bunului Păstor» au apărut:
Nr. 1. «*Taina pocăinței*». Studiu pastoral de I. Hanzu. Prețul 1 lei.

Nr. 2. «*Clerul și chestiunea alcoolismului*». Traducere de V. Oana. Prețul 4 lei.

Nr. 3. «*La centenarul seminarului Andreian*». Disertație de Dr. A. Crăciunescu. Prețul 1 lei.

4. «*Chemarea preoților noștri*». Considerații de actualitate, de mai mulți. Prețul 5 lei.

Nr. 5. «*Șase predicii pentru Duminicile postului mare*» și «*Un cuvânt pentru ziua Învierii Domnului*», de mai mulți. Prețul 2 lei.

Nr. 6. «*Îndrăzniți, eu am biruit lumea*». Predici pentru timp de război, prelucrate după I. Kessler, de Dr. N. Bălan și I. Moșoiu. Prețul 2 lei.

Nr. 7—8 «*26 Predicii la credința creștină sau Tălcuirea Crezului*». Traducere de episcopul Nicodem al Hușilor. Prețul 10 lei.

Nr. 9. «*Petru Mălor și Unirea*» de părintele Tereștie. Prețul 2 lei.

Nr. 10. «*Schisma românească*» sau «*Unirea cu Roma*». Prețul lei 2-50.

Nr. 11. «*Studiul pastoral în biserica românească*», de arh. Iuliu Scribar. (Extras din Revista Teologică).

Nr. 12. «*Ortodoxia și creștinismul apusean*». Prelucrare din rusești de P. S. Sa Nicodem, episcop al eparhiei Hușilor. Prețul lei 8.—

Numărul 1, 2, 3, 4, 7—8, 10, 11 și 12 se pot comanda la administrația «Revistei Teologice», Sibiu, str. Mitropoliei 32, trimițându-se pe lângă prețul arătat mai sus și porto poștal.

La **Librăria Arhiepiscopaleană** din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de clasă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Cărți pentru registrele de exbite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenul particular.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușirea pt. fiecare elev.
Bilet de admoniția elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificări.
Matricole școlare.
Cronica școlară.

În **Librăria Arhiepiscopaleană** a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților

I. Spre Emaus

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Prețul: Lei 35—

plus spese postale: Lei 5—

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțesci din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.